

14178/00.04.00/2023

Strategia- ja konsernipalvelut

11.09.2025

**Pohjois-Savon hyvinvointialueen lausunto hallituksen esitykseksi
koulutuskorvauksen lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi**

Pohjois-Savon hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Pohjois-Savon hyvinvointialueen lausunto hallituksen esitykseksi koulutuskorvauksen lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi.

Pohjois-Savon hyvinvointialue ei kannata koulutuskorvauksen lakkauttamista seuraavin perustein:

Suomen hallituksen suunnittelema koulutuskorvauksen poistaminen vaikuttaa eniten toimialoille, jotka hyödynsivät vuonna 2024 lakkautettua aikuiskoulutustukea. Näiden lakkautusten vaikutus kumuloituu sosiaali-, terveys- ja pelastusaloilla, joiden henkilöstö toimii yhteiskunnan kannalta kriittisissä työtehtävissä. On huomioitavaa myös, että alan palkkataso ei tue itse maksettavien koulutusten toteutumista. Edellä mainitut toimialat edellyttävät jatkuvaa kouluttautumista ja ammattitaidon ylläpitämistä asiakas- ja potilasturvallisuuden ylläpitämiseksi. Useat koulutukset ovat lainsäädännön, kansallisten suositusten tai organisaatioiden ohjeiden mukaan välttämättömiä koko moniammatilliselle henkilöstölle. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmä muuttuu voimakkaasti, joka mahdollistaa ja edellyttää uusien tehtäväkuvien ja osaamisalueiden muodostumista ja siten henkilöstön jatkuvaa täydennyskoulutusta.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen toiminta perustuu hyvinvointialuelakiin (601/2021), jonka tavoitteena on varmistaa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien hoitaminen tehokkaasti ja laadukkaasti. Tämä edellyttää osaavaa henkilöstöä kyseisillä toimialoilla ja jatkuvaa kouluttautumista. Lisäksi laki terveydenhuollon ammattihenkilöstä (559/1994) velvoittaa työnantajaa luomaan edellytykset ammattihenkilöiden osaamisen jatkuvalle kehittämiselle. Suositus täydennyskoulutukselle on vähintään kolme päivää vuodessa/henkilö ja työn vaativuuden mukaan koulutuspäivien tarpeen määrä lisääntyy. Täydennyskoulutus varmistaa henkilöstön turvallisen ja asianmukaisen ammatin harjoittamisen.

Asetus täydennyskoulutuksesta (57/2024) asettaa täydennyskoulutuksille laadullisia edellytyksiä, joita hyvinvointialueiden tulee noudattaa. Työnantajan tulee huolehtia, että tarjottava koulutus ylläpitää ja kehittää ammattitaitoa, osaamista yksilöllisesti sekä ammattiryhmäkohtaisesti. Koulutusten tulee edistää asiakas- ja potilasturvallisuutta, vaikuttavuutta ja väestön terveyttä sekä hyvinvointia. Hyvinvointialueen vastuulla on varmistaa koulutusten riittävyys ja laatu.

Pohjois-Savon hyvinvointialueella työllisyysrahaston koulutuskorvauksella on ollut erittäin tärkeä merkitys henkilöstön osaamisen ylläpitämisessä ja kehittämisessä. Korvausta on käytetty suoraan henkilökunnan täydennyskoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin. Kouluttautuminen on edistänyt työntekijöiden työssä pysymistä, työhyvinvointia sekä alan kilpailukykyä. Näillä on suora vaikutus työn tuottavuuden lisääntymiseen ja muutосkyvykkyyteen. Koulutuskorvauksen saaminen on edellyttänyt koulutussuunnitelman laatimista, jossa on huomioitu myös koulutusten kustannusvaikuttavuus. Pohjois-Savon

14178/00.04.00/2023

Strategia- ja konsernipalvelut

11.09.2025

hyvinvointialueella on tehty systemaattinen koulutussuunnitelma vuosittain, mikä on edistänyt tavoitteellista ja kustannustehokasta henkilöstön kouluttautumista.

Valtioneuvoston (2025:27) hyvinvointialueille vuosille 2025-2029 asettamien valtakunnallisten tavoitteiden saavuttaminen (mm. taloudellinen kestävyys, vaikuttavuusperusteisuus, yhdenvertaiset palvelut sekä väestön hyvinvointi, terveys ja turvallisuus) edellyttää osaavaa, jaksavaa ja hyvinvoivaa henkilöstöä. Ilman työllisyysrahaston koulutuskorvauksia hyvinvointialueille asetettujen tavoitteiden saavuttaminen heikkenee.

Hallituksen esitys eduskunnalle koulutuskorvauksen lakkaamisesta heikentää merkittävästi hyvinvointialueiden henkilöstön osaamisen ylläpitämistä ja kehittymistä. Koulutuskorvauksen poistuminen vähentää suoraan henkilöstön mahdollisuutta osallistua ammattitaitoa ylläpitävään ja kehittävään koulutukseen, joka on yhteiskunnan kriittisissä työtehtävissä toimiville ammattilaisille välttämätöntä ja lakisääteistä. Sillä on myös merkittävästi heikentävä vaikutus hyvinvointialueille asetettujen kansallisten tavoitteiden saavuttamiseen.

Henkilökunnan täydennyskoulutus ei ole sosiaali- ja terveys- ja pelastusalalla se kohde, mistä voidaan säästää. Osaava ja pätevä henkilöstö tekee vaativaa työtä monialaisesti kansalaisten terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitämiseksi. Kustannuksiin voidaan parhaiten vaikuttaa sairauksien ennalta ehkäisyllä ja moniongelmaisten asiakkaiden ja potilaiden moniammatillisella hoidolla. Nämä molemmat menetelmät vaativat henkilökunnalta jatkuvaa toiminnan kehittämistä ja uuden tiedon sekä taitojen omaksumista, joita voidaan toteuttaa monipuolisilla oppimis- ja opetusmenetelmillä.

Jos erillinen koulutuskorvaus kuitenkin poistetaan, tulee vastaava määräraha sisällyttää hyvinvointialueiden yleiskatteelliseen rahoitukseen, koska kyseessä on hyvinvointialueille säädetty velvoite, joka ei tule näkyviin tarveperusteisessa rahoitusmallissa.